

RETTEVEJLEDNING

Eksamen på Økonomistudiet vinter 2015-16

Økonomisk historie

2. årsprøve

22. december 2015

(3-timers prøve uden hjælpemidler)

Dette eksamenssæt består af x sider.

Afleveringsprocedure

Besvarelsen af opgave 1 skal udelukkende indføres i multiple choice programmet. Besvarelsen af opgave 2 og 3 skal indføres i Word.

Opgave 1. Multiple Choice (tæller ca. 60% af den samlede karakter)

Nedenfor ses 23 multiple choice spørgsmål. I skal udelukkende aflevere Jeres svar i multiple choice programmet. For hvert spørgsmål må I maksimalt markere ét svar eller undlade at svare.

Rigtigt svar giver 1 point. For hvert spørgsmål er der ét rigtigt svar. **Forkert svar** giver negative point, der er afstemt således, at det forventede antal point ved en tilfældig besvarelse er nul. For eksempel giver forkert svar ved 2 svarmuligheder minus 1 point, mens forkert svar ved 4 svarmuligheder giver -0,33 point. Man må gerne undlade at svare på et spørgsmål, hvilket giver nul point.

Man kan maksimalt opnå 23 point.

1.1. En malthusiansk økonomi er kendetegnet ved langsom teknologisk udvikling, som på lang sigt...

- A. fører til flere mennesker, som er ligeså rige som deres forgængere
- B. kun kaster lille stigning i indkomst af sig for hver indbygger
- C. kun foregår indenfor landbrug

Svar: A.

1.2. Du får givet følgende model for en malthusiansk økonomi:

$$\begin{aligned} L_t &= \eta y_{t-1} L_{t-1} + (1-\mu) L_{t-1}, & L_0 \text{ givet} \\ y_t &= Y_t/L_t = L_t^{-\alpha} (AX)^{\alpha} \\ n_t &= \eta y_t, & \text{hvor } \eta = (1-\tau)(1-\beta)/\lambda \end{aligned}$$

Hvad er det første, der bliver påvirket af en stigning i omkostningen ved børn, λ (tip: husk Jeres kausalanalyse)?

- A. fertiliteten n_t
- B. indkomsten y_t
- C. befolkningsstørrelsen L_t

Svar: A.

1.3. Når omkostningen ved børn (λ) stiger vil indkomsten

- A. falde gradvist mod den nye steady state.
- B. stige gradvist mod den nye steady state.
- C. stige abrupt til den nye steady state.
- D. falde abrupt til den nye steady state.

Svar: B (λ indtræder efter y bestemmes i modellen)

1.4. En givet historisk økonomi kan beskrives med en standard Malthusiansk model udvidet med skatter, således at den relevante indkomst er efter-skat indkomsten (som gennemgået i faget). Vurder på følgende udsagn: På lang sigt vil befolkningstætheden stige med højere skatter (τ).

- A. Sandt
- B. Falsk

Svar: B. Ved udregning er $L^* = (\eta/\mu)^{1/\alpha} A X$, hvor $\eta = (1-\tau)(1-\beta)/\lambda$.

1.5. Du kører følgende to regressioner for at teste den malthusianske model:

$$P = \alpha_0 + \alpha_1 T + \delta$$
$$y = \beta_0 + \beta_1 T + \varepsilon$$

hvor P =Befolkningstæthed, T =teknologisk udvikling, y =BNP per capita.

Hvis den malthusianske model er korrekt, forventer vi at:

- A. $\alpha_1=0$ og $\beta_1=0$
- B. $\alpha_1>0$ og $\beta_1=0$
- C. $\alpha_1=0$ og $\beta_1>0$
- D. $\alpha_1>0$ og $\beta_1>0$

Svar: B.

1.6. Gregory Clark påviser at renten faldt op til den industrielle revolution. Du får nu at vide at der skete store forbedringer i institutioner før den industrielle revolution. Vurder på følgende udsagn: Dette vil kunne forklare noget af rentefaldet.

- A. Sandt
- B. Falsk

Svar: A. Renten kan skrives på følgende formel $r \approx \rho + \psi g_y + d$, hvor d er risikopræmien, g_y er vækstraten i BNP per indbygger, og ρ er en tidspræference parameter. Risikopræmien falder ved forbedrede institutioner.

1.7. Med landbrugets frembrud fik man et valg: I stedet for at samle bær og nødder, som kunne spises nu og her, kunne man vælge at investere sin tid i at dyrke jorden for dermed at opnå endnu mere mad på bordet ved høsttid. Dem, der valgte sidstnævnte, kunne producere mere mad per arbejdstime. De blev altså rigere. Er det sandt eller falsk at en implikation af den malthusianske model er, at dette (landbrug $\rightarrow$ belønning af tålmodighed $\rightarrow$ rigdom) vil føre til en dominans af tålmodige mennesker, der dyrker landbrug?

- A. Sandt
- B. Falsk

Svar: A

1.8. Evidens tyder på at morderiskhed var en evolutionær fordel tidligt i historien. Morderiske individer havde altså en øget indtjeningssevne. Dette ser dog ud til at vende på et tidspunkt i historien, således at morderiske individer ikke længere havde øget indtjeningssevne. Hvad kan ifølge Clark, have forårsaget denne ændring?

- A. Landbrugets indtog
- B. Klimaforandringer
- C. Færre krige

Svar: A

1.9. Du får at vide at 40% af befolkningen i land A i år 1400 havde en rapporteret alder, der endte med 0 eller 5. I land B var tallet 30%. Hvem havde bedst talkundskab?

- A. Land A.
- B. Land B.

Svar: B.

1.10. Clark argumenterer blandt andet for, at andelen af tålmodige mennesker steg hen imod den industrielle revolution. Hans argumentation kan opstilles således: Neolitisk revolution --> tålmodighed blev nyttigt ift at skabe indkomst --> tålmodige mennesker skabte højere indkomst --> tålmodige mennesker fik flere børn, hvorfor tålmodige mennesker kom til at dominere befolkningen. Bagved en af medfører-pilene ligger en central Malthusiansk antagelse. Hvilken pil?

- A. Den første pil
- B. Den anden pil
- C. Den tredje pil

Svar: C.

1.11. En anden værdi, som kan skabe vækst er en stigning i intelligens. I så fald skulle jægersamlernes opgaver kræve mindre intelligens end opgaver indenfor landbrug. Vurder sandheden af følgende udsagn: Vi har set evidens i pensum for at dette er tilfældet.

- A. Sandt
- B. Falsk

Svar: B. Både Diamond, Clark og Morris argumenterer imod dette.

1.12. Hvem fik, ifølge Clark, gavn af effektiviseringerne indenfor tekstil produktion i England under den industrielle revolution?

- A. Opfinderen
- B. Forbrugeren
- C. En snæver overklasse

Svar: B.

1.13. Europa koloniserede Amerika fra slutningen af det 16. årh. De manglede dog arbejdskraft til at dyrke landbruget og slaver blev importeret i massevis fra Afrika til Amerika. Især bomuldsplantager nød godt af den gratis arbejdskraft. Hvilken sektor i England gavnede dette især?

- A. Tekstil
- B. Transport
- C. Landbrug
- D. Jern og stål

Svar: A.

1.14. Hvad var en af de primære konsekvenser af den større befolkningsvækst i England 1800-1860?

- A. Flere personer per enhed jord
- B. Udvidelse af landbrugsarealet
- C. Begge ovenstående

Svar: A.

1.15. Hvad er Clarks hovedforklaring på at Europa industrialiserede før Østen?

- A. Fertilitet responderede mindre på indkomst i Asien end Europa
- B. Malthusmodellen var slet ikke den korrekte model for Asien, hvorfor ingen selektion forekom
- C. Asien havde ingen kul

Svar: A.

1.16. Bob Allen viser at England havde højere lønninger end sammenlignelige lande i Europa. Når England nu havde så høje lønninger, hvad er så ifølge Allen den umiddelbare årsag til at de kunne stå sig i konkurrencen mod fx Frankrig, som havde meget lavere lønninger?

- A. England havde større incitament til at opfinde energibesparende teknologier
- B. England havde større incitament til at opfinde arbejdskraftbesparende teknologier

Svar: B.

1.17. Hvorfor blev ”Spinning Jenny” og lignende teknologier, ifølge Allen, ikke opfundet i det 15. århundrede, hvor lønningerne også var høje?

- A. Kul var ikke opdaget
- B. Englænderne var optaget af kolonisering
- C. Folk havde ikke høj nok uddannelse

Svar: C.

1.18. Clark og Allen er enige på et af følgende punkterne. Hvilket?

- A. Middelklasseværdier er en vigtig kilde til moderne vækst
- B. Adgang til kul er en vigtig kilde til moderne vækst
- C. England oplevede en stor stigning i befolkningsstørrelsen i forbindelse med den industrielle revolution, relativt til andre europæiske lande.
- D. Holland gennemgik ikke den industrielle revolution på samme tidspunkt som England pga. deres billige adgang til tørv.

Svar: C.

1.19. Squicciarini og Voigtlander viser at franske byer med større videnselite oplever større vækst i økonomisk aktivitet omkring den industrielle revolution. Hvilken teori er det et empirisk test af?

- A. Clarks teori
- B. Allens teori
- C. Mokyr's teori
- D. Acemoglu-Johnson-Robinsons teori
- E. Morris' teori

Svar: C.

1.20. Mokyr pointerer at Oplysningstiden ligeså godt kunne være sket i Kina først, men peger dog alligevel på en faktor, der gjorde Oplysningstiden mere sandsynlig i Europa. Hvilken?

- A. Europa havde kul
- B. Europa var mere politisk fragmenteret
- C. Den Malthusianske spændetrøje strammede mere i Europa

Svar: B.

1.21. Acemoglu, Johnson og Robinson viser at handel har været med til at drive overgangen til moderne vækst, men kun for nogle lande. Hvilke?

- A. Dem, der lå tæt på England
- B. Dem, der havde gode initial institutioner
- C. Dem, der havde en vækst-genererende kultur

Svar: B.

1.22. Jared Diamond beskriver forskellige karakteristika, der var medvirkende til at nogle lande overgik til landbrug før andre. Hvilken af nedenstående karakteristika er ikke blandt de karakteristika, Diamond fremhæver?

- A. Længere kyst-linie
- B. Flere egnede dyr og planter
- C. Øst-Vest akse

Svar: A.

1.23. Hvilken sætning er **ikke** en del af Sokoloff-Engermans teori for forskellen i velstand mellem Nord- og Sydamerika?

- A. Politisk ulighed skaber ulige institutioner
- B. Efterspørgslen efter uddannelse steg med den demografiske transition
- C. Nordamerika og Canada har ikke altid været rigere end Sydamerika og Caribien
- D. Nogle afgrøder giver større incitament til slavehandel end andre

Svar: B.

1.24. Hvis værdier for hårdt arbejde og opsparing var at finde hos Cisterciensermunkene, hvad kan vi så konkludere om Max Webers teori, der sagde at netop disse værdier opstod i forbindelse med den Protestantiske Reformation?

- A. Protestanternes værdier kan have påvirket Cisterciensernes
- B. Cisterciensermunkene kan ikke være den eneste årsag til disse værdier
- C. Max Webers teori er hermed bekræftet
- D. Protestantismen kan ikke være den eneste årsag til disse værdier

Svar: D.

Opgave 2: Korte essay spørgsmål (tæller ca. 20%)

Denne opgave består af tre delspørgsmål. Besvarelsen af hvert del spørgsmål må maksimalt fylde **10 linjer**.

2.1. Clark og Mokyr er enige om at den industrielle revolution og medfølgende økonomiske vækst drives af at der kommer flere opfindelser, men de er uenige om hvem det er der opfinder. Hvori består forskellen?

Svar: Clark mener at det er almindelige mennesker (måske uddannede), der ændrer og gør ved, hvormed nye opfindelser opstår. Mokyr, derimod, mener at de almindelige menneskers opfindelser ikke fører til yderligere opfindelser, fordi de mangler komponenten om "hvorfor" en given ny teknologi virker. Dvs. de mangler den kausale viden. I stedet mener Mokyr at det er en videnselite, der driver væksten i innovationer samt en interaktion mellem videnseliten og de almindelige mennesker (praktikerne). Alt sammen mener Mokyr er konsekvenser af den industrielle oplysningstid.

2.2. De forskellige forfattere er også uenige om hvad der pludselig får folk til at opfinde mere. Hvad er årsagen ifølge Acemoglu, Johnson og Robinson? Og ifølge Allen?

Svar: AJR: Den transatlantiske handel øger profit og dermed magt til de handlende, der som konsekvens vil efterspørge bedre ejendomsrettighedsinstitutioner (hvis de handlende vel at mærke ikke er de selvsamme som sidder på magten), hvilket øger incitamentet til at opfinde. Allen: Nogle

lande havde høje lønninger ift energi priser (forårsaget af hhv udenrigshandel og billig adgang til kul), hvorfor de havde større incitament til at opfinde arbejdskraftbesparende opfindelser, hvilket var det, der drev den industrielle revolution.

2.3. De forskellige forfattere har også forskellige forklaringer på hvorfor den industrielle revolution ikke skete langt tidligere end den gjorde. Hvad er forklaringen ifølge Clark? Og ifølge Mokyr?

Svar: Clark: Den industrielle revolution blev drevet af en stigning i andelen af befolkningen med middelklasseværdier, hvilket var en konsekvens af evolution, der startede ved overgangen til landbrug. Evolution tager tid. Mokyr: Oplysningstiden skete først i 1500-tallet, hvorfor den industrielle revolution ikke kunne være sket før.

Opgave 3: Langt essay spørgsmål (tæller ca. 20%)

Redegør for Bob Allens teori. Herunder:

- a) Hvad ønsker Bob Allen at forklare?
- b) Hvad er de umiddelbare forklaringer? Og hvordan sammenligner England sig med Kina her?
- c) Hvad er de ultimative forklaringer?
- d) Bob Allen anvender dele af Mokyr's teori i sin argumentation. Hvordan? (hele Mokyr's teori skal ikke gennemgås her, kun snitfladen med Allen)

Svar:

- a) Bob Allen ønsker at forklare hvorfor England gennemgik den industrielle revolution før andre lande.
- b) I England var lønningerne høje og priserne på energi lave, hvilket gjorde arbejdskraft relativt dyrt i produktionen og energi relativt billigt. Der var dermed profit at tjene ved at udvikle teknologier, der sparede på arbejdskraften ved at skifte inputs over mod energi i stedet, hvilket gav større incitamenter til at opfinde arbejdskraftbesparende teknologier. I Kina derimod var energi dyrt og arbejdskraft billig, hvilket gjorde det profitabelt at opfinde energibesparende teknologier. Den industrielle revolution var dog drevet af arbejdskraftbesparende teknologier (fx spindemaskiner, dampmaskiner osv), hvorfor den industrielle revolution skete tidligere i England end i Kina.
- c) Englands høje lønninger skyldtes primært, at presset nedad på lønningerne i denne tid med stigende befolkningstæthed blev lettet ved Englands udenrigshandel: Idet England skulle producere noget i bytte for den stigende import, steg efterspørgslen efter engelsk arbejdskraft, hvilket udlignede presset nedad på lønningerne delvist. Englands lave energi priser dækkede primært over billig adgang til kul, idet England havde kul i undergrunden.
- d) Et potentielt problem ved Bob Allens teori er at den industrielle revolution ligeså godt kunne være sket langt tidligere, idet der altid har været kul i undergrunden. Dog pointerer Allen at et vist niveau af uddannelse var nødvendigt for at kunne udvikle de nævnte opfindelser, hvilket krævede et vist niveau af uddannelse, hvilket først var opfyldt op til den industrielle revolution. Uddannelse er en hjørnesten i Mokyr's teori, der dog primært drejer sig om elitens uddannelse, hvorimod Allen (som Clark) mener at det mere er gennemsnitsarbejderens uddannelse, der er vigtig.